

Univerzita Komenského v Bratislave
Vedecká rada Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty
Univerzity Komenského v Bratislave

ThLic. Martin Mihalik

Autoreferát dizertačnej práce

**Metódy dogmatickej teológie podľa dokumentov
Medzinárodnej teologickej komisie**

na získanie: **akademického titulu „doktor“**

v študijnom odbore doktorandského štúdia: **katolícka teológia**

študijný program: **katolícka teológia**

BRATISLAVA 2017

Dizertačná práca bola vypracovaná v externej forme doktorandského štúdia na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave

Predkladateľ: **ThLic. Martin Mihalik**

Školiteľ: **prof. ThDr. Jozef Krupa, PhD.**
RKCMBF UK Bratislava

Oponenti: **prof. ThDr. Anton Adam, PhD.**
RKCMBF UK Bratislava

prof. ThDr. RNDr. Jana Moricová, PhD.
FF KU Ružomberok

doc. ThDr. Ľubomír Hlad, PhD.
FF UKF Nitra

Autoreferát rozposlaný: 15.5.2017

Obhajoba dizertačnej práce sa koná 31.5.2017 o 9.00

pred komisiou pre obhajobu dizertačnej práce v študijnom programe doktorandského štúdia katolícka teológia vymenovanou dekanom fakulty dňa 15.5.2017

pre študijný odbor: katolícka teológia

na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave

ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, PhD.
dekan fakulty
Kapitulská 26, Bratislava

Metódy katolíckej teológie vychádzajú zo špecifických princípov, ktoré sú založené na predpoklade, že teológia je vedou a zároveň súčasťou dynamického duchovného života Cirkvi. Vedecký a cirkevný rozmer teológie vedú teológov k skúmaniu kritérií, ktorým by mala teológia zodpovedať ako súčasť oboch kontextov. Cirkev a akademická obec nevstupujú do metodologických otázok teológie ako externé inštitúcie, ale ako zainteresované subjekty, ktorým je adresované Božie zjavenie – najvladnejší predmet teológie (Cirkev), alebo v ktorých teológia odborne pôsobí a báda (akademická obec univerzity). Medzinárodná teologická komisia vstupuje do oblasti teologickej metodológie práve z dôvodu zaangažovania sa Cirkvi v teologických otázkach. Cieľom našej práce je uviesť návrhy a predpoklady Medzinárodnej teologickej komisie ohľadom dogmaticko-teologickej metódy do dialógu s diskurzom, ktorý vychádzal z meniacich sa metodologických paradigiem konca moderny a obdobia Druhého vatikánskeho koncilu. Druhý vatikánsky koncil predložil náuku o Božom zjavení ako osobné seba-odhalenie sa Boha, ktorý svojim zjavením pozýva človeka do dialógu. Rozumová výpoveď o viere a argumentačné sprostredkovanie evanjelia sú neoddeliteľné od dialogického charakteru Božieho slova.

V práci poukazujeme na predpoklady a dôsledky týchto metodologických návrhov, čím načrtávame ich teologicko-kontextuálny rámec. Keďže dokumenty vychádzali z viacerých funkčných období komisie a reflektovali vplyv desiatok jej členov, zdal sa dialóg najvhodnejším prístupom k takto štruktúrovaným textom. Obsah práce je rozdelený do troch kapitol, kde sú analyzované tri nadväzujúce témy teologickej metodológie. V prvej kapitole je touto témou rozum a myslenie ako metodologický nástroj, teda existenčný rozmer teologickej metodológie, v druhej kapitole formálne princípy teologickej metodológie a v tretej kapitole zase princípy metodológie najmä vo vzťahu k obsahu teologických metód.

Možnosť teologických metód vychádza z predpokladu, že rozum je v Božom zjavení oslovený a následne aktívne zaangažovaný na procese jeho prijatia a porozumenia mu. V prvej kapitole je poukázané na požiadavku Medzinárodnej teologickej komisie, že *rozum* teologických metód nemôže byť akýkoľvek. Medzinárodná teologická komisia vyžaduje vo svojich dokumentoch ‘autentickú ľudskú múdrosť’, ktorá predpokladá ‘pravý’ rozum. Pojem ‘otvorenosti rozumu’ a ‘otvorenosti interpretácie’ je syntetickým výsledkom nášho metodologického hľadania ‘autentickej ľudskej múdrosti’. Aby sme mohli postulovať otvorenosť ľudského rozumu, museli sme poukázať na nedostatočnosť horizontálne zameraného myslenia a idealistickej filozofie, v ktorej sa rozum uzatvára sám do seba.

V rámci skúmania rozumu v prvej kapitole sú objasňované propozície Medzinárodnej teologickej komisie prostredníctvom analýzy konceptu pozitivizmu, v ktorej sa zrkadlila uzavretosť vedy na jednej strane, a prostredníctvom analýzy fideizmu, v ktorej sa zase zrkadlila uzavretosť teológie. ‘Múdrost’ tohto sveta’ je ilustrovaná prostredníctvom pozitivistickej metodológie vedy, snažiacej sa vymedziť voči akémukoľvek empiricky neverifikovateľnému tvrdeniu. Bez otvorenej interpretácie nie je možné postulovať univerzálnu vedeckú metodológiu, ani filozoficky zdôvodniť ľudské poznávanie ako celok. Metódy teológie boli často vytláčané na okraj vedeckého diskurzu z dôvodu tých pozitivistických predsudkov, ktoré sa však sami ukázali ako spochybnené.

Fideistická metodológia preniesla predpoklady uzavretosti na stranu teológie. Mnohí teológovia devätnásteho storočia síce postulovali obsahové koncepty teológie, ale premýšľali o nich v kontexte idealistickej metodológie, čím vieru uzavreli voči rozumu, a tým i voči celej stvorenej skutočnosti. Joseph de Maistre a Louis Bautain prevrátili Kantovu epistemológiu a položili dôraz nie na diskurzívny rozum (*Verstand*), ale na intuitívny intelekt (*Vernunft*). Uzavretím intelektu iba na princípy prvotného osvietenia neboli schopní obhájiť možnosti teologickej metodológie, a vylúčili tým teológiu z akýchkoľvek nárokov na vedecký status. Teologická kritika fideistickej metodológie však poukázala aj na jej kristologické nedostatky, či omyly vyplývajúce z nesprávneho chápania teológie stvorenia, čím sa táto metodológia diskvalifikovala i dogmaticko-teologicky.

Predpoklady ‘autentickej ľudskej múdrosti’ v druhej kapitole vedú k skúmaniu formálnych aspektov teologickej metodológie. Kritika objektivistického prístupu pozitivizmu otvorila možnosti metodologickej analýze hermeneutického prístupu, zatiaľ čo kritika subjektivistického fideizmu zdôvodnila nevyhnutnosť skúmať objektívne založenú deduktívnu metodológiu a jej metafyzické štruktúry. Metafyzika vyjadrovala zaangažovanosť myslenia na skúmaní skutočnosti takej, aká existuje sama osebe. V kontexte analýzy Božieho zjavenia to znamenalo prekročiť prah náboženskej skúsenosti smerom k objektívnemu charakteru Božieho zjavenia. V rámci dogmatickej teológie je poukázané na deduktívny postup prostredníctvom téz vychádzajúcich z učenia Učiteľského úradu Cirkvi, ktoré sa stali epistemologickými východiskami daného prístupu (*re fidei proxima*). Aby mohla deduktívna metodológia prichádzať k záverom a rozširovať teologické poznania, využívala aristotelovský sylogizmus a usudzovanie založené na spoznaní príčinnosti jednotlivých faktov a princípov.

Druhý vatikánsky koncil a teológia v nadväznosti na jeho dokumenty však popri deduktívnej metodológii vychádzajúcej z téz Učiteľského úradu upriamili pozornosť na interpretačné metódy analogické biblickej interpretácii. Text a témy Svätého písma sa mali stať východiskom teologického uvažovania. Dokumenty trvajú na zakorenení subjektu v jeho kontexte, čím sa kritiky vyhraňujú voči karteziánskemu a kantiánskemu chápaniu autonómneho subjektu. Hermeneutická metodológia v dogmatickej teológii našla základné princípy a zdôvodnenia v kristológii a sakramentálnej teológii Eucharistie. V druhej kapitole sme poukázali najmä na späťnosť symbolického vyjadrenia so sprítomňujúcou sa skutočnosťou vychádzajúcou z analógie Eucharistie a premietli sme ju do metodológie dogmatickej teológie. V nadväznosti na to je hermeneutická metodológia aplikovaná na dogmaticko-teologický *crux interpretum*, dejiny a dogmu.

Princípy deduktívnej i hermeneutickej metodológie môžu byť aplikované aj v rámci iných dogmaticko-teologických metód. V tretej kapitole je preto zameraná pozornosť na obsahový aspekt teologickej metodológie a predložených niekoľko metód ilustrujúcich ich aplikáciu v konkrétnych teologických oblastiach. Analýza postupuje prostredníctvom vybraných *loci theologici* – Božieho slova, Tradície a *sensus fidei*. Dokument *Nádej na spásu pre deti, ktoré zomreli bez krstu* priniesol zaujímavé teologické postupy, keďže predložil nové riešenie teologického problému riešeného v jednotlivých tradíciách odlišným spôsobom, aj keď, podľa Medzinárodnej teologickej komisie, žiadne riešenie z prameňa Apoštolskej Tradície dostupné nebolo. Vysvetlenie tohto metodologického rébusu pozostávalo v rozlíšení nemeniteľnej Apoštolskej Tradície a jednotlivých, dobovo a lokálne podmienených, ekleziálnych tradícií.

V nadväznosti na otázku Tradície a tradícií je analyzovaná kánonická, regresívna a progresívna teologická metóda. Prvá metóda bola analogicky obdobná exegetickej kánonickej metóde skúmajúcej poslanstvo Svätého písma, a to nie na základe diachrónneho výskumu, ale v nadväznosti na charakter kánonu kníh Písma ako celku. Progresívna teologická metóda akcentovala metodologický postup postupného rozvoja jednotlivej pravdy viery, zatiaľ čo regresívna metóda interpretovala pravdu viery zo súčasného stavu dogmatického učenia akoby spätným pohľadom až k jeho východiskám. Tak progresívna, ako aj regresívna metóda vyžadovali pneumatologický základ, bez ktorého boli odkázané na subjektivistické teórie poznania, či evolucionistické ontológie.

Všetky metódy skúmané v časti tretej kapitoly zameranej na *loci theologici* Božieho slova a Tradície boli späť s objektívnym východiskom teologickej

metodológie. V druhej časti sme preto zamerali našu pozornosť na východisko reflektujúce subjektívny aspekt metodológie. Analýzou *locus theologicus*, známeho ako *sensus fidei*, sme objasnili princípy induktívnej metódy v teológii. Jeho význam teologicky rástol najmä v kontexte rozvoja dogmatického poznania, keď bolo v argumentácii prítomné *mlčanie otcov*. Charakter induktívnej metódy v teológii, vychádzajúcej zo *sensus fidei*, bol však odlišný od bežného chápania indukcie. Teologická indukcia totiž v konečnom dôsledku neznamenalala súbor, či postupné zvyšovanie partikulárnej evidencie, ale spôsob vplyvu a vanutia Ducha Svätého prostredníctvom viery a poznania Božieho ľudu. Keďže ‘Duch Svätý prebýva v srdciach veriacich ako v chráme’ môže ním hýbať smerom k prehľbovaniu pravdy a nachádzaniu nových ciest pre jej vyjadrenia.

‘Autentická ľudská múdrosť’ hľadá skutočnú pravdu o Bohu, človeku a jeho stvorení. V našej práci sú analyzované spôsoby, akými poznanie k týmto skutočnostiam napreduje. Výsledkom je dialóg metodologického posolstva dokumentov Medzinárodnej teologickej komisie s vybraným metodologickým myslením teológie a filozofie ostatných desaťročí. Výber dialogického prístupu, ktorý na začiatku volíme, sa ukazuje na konci našej práce opodstatnený. Dogmaticko-metodologické princípy, ako ich predložil Druhý vatikánsky koncil, či teológovia, s dielami ktorých pri našom skúmaní pracujeme, jednoznačne poukazovali na dialóg ako na hlbokú a metodologicky štruktúralnu črtu Božieho zjavenia a z neho vychádzajúcich metód v dogmatickej teológii.

Naznačili sme teologickú metodológiu ako napredujúcu udalosť myslenia neustále napätú medzi dve krajnosti snažiace sa ju redukovať na objektivistickú *informáciu* alebo subjektivistické *prerozprávanie zážitku*. Prechod medzi tieto krajnosti nie je v silách človeka, ktorý neustále tiahne k nenáročnej jednostrannosti. Metodologická možnosť posvätnéj teológie spočíva iba v dôvere k slovám Pána: „Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy“ (*Jn 16,13*).

SUMMARY

The dissertation analyzes methods of dogmatic theology based on the documents of the International Theological Commission. The aim of this work is to clarify the doctrine of the documents in a broader perspective of dogmatic theology and the teaching of the Church. The work begins with examining the status of the International Theological Commission and the status of its documents. The first chapter analyzes the role of reason in dogmatic theology. It presents the teaching of the International Theological Commission as a search for 'authentic human wisdom' and right reason. Consequently, it presents confrontational paradigms of 'the wisdom of this world.' The 'authentic human wisdom' is characterized by a constant openness of mind, while the opposite paradigms presume a self-enclosure of thought. The confrontation is demonstrated in particular by means of controversy regarding the status of the scientific method in positivism and the theological self-confinement is demonstrated by fideistic methodology. The second chapter examines the formal aspect of theological methods which are viewed through two distinct theological methodologies. The first methodology starts in the metaphysical orientation of theology and proceeds through a deductive method. The second methodology emphasizes the rootedness of a theologian and the Magisterium always in a certain context and presents the methodology of hermeneutics as a tool of interpretation. The third chapter analyzes the contentual aspect of theological methods. The methods are accessed through selected *loci theologici* of the Word of God, the Tradition and the *sensus fidei*. The first two *loci* accentuate objectively oriented methods. *Locus theologicus* called *sensus fidei* serves as a tool for a method based on the subject and it presents the inductive method. The result of the work lies in demonstrating the dialogical dimension of theology, which represents the dialogical nature of God's revelation.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Pramene:

Sväté písmo Starého i nového zákona. 6. vyd. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2004. ISBN 80-7162-448-9.

COMMISSION THÉOLOGIQUE INTERNATIONALE. *Dieu Trinité, unité des hommes* [online]. [cit. 16.11.2015]. Dostupné na internete:

http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_cti_20140117_monoteismo-cristiano_fr.html

INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION. *Sensus fidei in the Life of the Church* [online]. [cit. 5.11.2015]. Dostupné na internete:

http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_cti_20140610_sensus-fidei_en.html

Dokumenty Medzinárodnej teologickej komisei venovanej christologii a soteriologii do roku 1995. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7195-512-2.

Dokumenty Medzinárodnej teologickej komisei venovanej morálnej teológii a etice. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7195-468-2.

Dokumenty MTK venovanej eklesiologii a svätostem do roku 1995 a dokument PBK Jednota a rozličnosť v cirkvi. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7195-272-5.

Dokumenty MTK venovanej metodě do roku 1995 a statute MTK. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7195-350-0.

Medzinárodnej teologickej komisei. Teologie dnes: perspektivy, princípy a kritéria. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3278-6.

INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION. *International Theological Commission: Texts and Documents, 1969 – 1985. Volume I*. San Francisco: Ignatius Press, 1989. ISBN 978-0-89870-227-9.

INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION. *International Theological Commission, Volume II: 1986 – 2007*. San Francisco: Ignatius Press, 2009. ISBN 978-1586172268.

Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2008. ISBN 97-8807-1627388.

Dokumenty Prvého vatikánskeho koncilu. Praha: Krystal OP, 2006. ISBN 80-85929-85-6.

Dokumenty Tridentskeho koncilu. Praha: Krystal OP, 2015. ISBN 978-80-87183-75-5.

Katechizmus Katolíckej cirkvi. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 1998. ISBN 80-7162-253-2.

PÁPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISIA. *Interpretácia Biblie v Cirkvi*. Spišské Podhradie: Kňazský seminár biskupa J. Vojtaššáka, 1993. ISBN 80-7142-024-7.

Primárna a sekundárna literatúra:

Antológia z diel filozofov. Logický empirizmus a filozofia prírodných vied. Bratislava: Vydavateľstvo politickej literatúry, 1968.

AKVINSKÝ, Tomáš. *O Pravde. O myslí*. Praha: Krystal, 2003. ISBN 80-85929-60-0.

AKVINSKÝ, Tomáš. *Summa proti pohanům. Kniha prvni*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1993.

AKVINSKÝ, Tomáš. *Theologická summa*. Olomouc: Krystal, 1937 – 1940.

- ANGLICUS, Bartholomaeus. *De proprietatibus rerum* [online]. [cit. 6.7.2016]. Dostupné na internete: <https://archive.org/details/depropriatibu00anglgoog>
- AQUINO, Frederick D., KING, Benjamin J. eds. *Receptions of Newman*. Oxford: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-968758-9.
- ARISTOTELES. *Druhé analytiky*. Praha: Československá akademie věd, 1962.
- ARISTOTELES. *Metafyzika*. Praha: Rezek, 2003. ISBN 80-86027198.
- ARNOLD, Claus. *Malé dějiny katolického modernismu*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-282-8.
- AURELIUS AUGUSTINUS. *Concerning the City of God against the Pagans*. London: Penguin Classics, 1972.
- AURELIUS AUGUSTINUS. *De vera religione*. Berlin: Verlag, 1986. ISBN 978-3-15-007971-3.
- AYDEDE, Murat. Aristotle on Episteme and Nous: the Posterior Analytics. In: *Southern Journal of Philosophy*. 1998, roč. 36, č. 1, s. 15-46. ISSN 1303-4251.
- BARTSCH, Hans Werner. ed. *Kerygma and Myth: A Theological Debate*. Londýn: S.P.C.K., 1953.
- BEANEY, Michael. ed. *The Frege Reader*. Malden: Blackwell Publishing, 1997. ISBN 0-631-19444-4.
- BENEDIKT XVI. *Address of His Holiness Benedict XVI to Members of the International Pontifical Theological Commission* [online]. [cit. 25.7.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/en/speeches/2011/december/documents/hf_ben-xvi_spe_20111202_comm-teologica.html
- BENEDIKT XVI. *Address of His Holiness Benedict XVI to Participants at the Plenary Session of the International Theological Commission* [online]. [cit. 25.7.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/en/speeches/2008/december/documents/hf_ben-xvi_spe_20081205_teologica.html
- BENEDIKT XVI. *Address of His Holiness Benedict XVI to the International Theological Commission on the Occasion of its Annual Plenary Assembly* [online]. [cit. 12.12.2014]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/speeches/2012/december/documents/hf_ben-xvi_spe_20121207_cti_en.html
- BENEDIKT XVI. *Encyklika Caritas in veritate* [online]. [cit. 12.8.2016]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/encyklika-caritas-in-veritate-laska-v-pravde>
- BENEDIKT XVI. *Encyklika Spe Salvi*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2008. ISBN 978-8071627005.
- BENEDIKT XVI. *Prednáška Benedikta XVI. na Univerzite v Regensburgu* [online]. [cit. 3.9.2015]. Dostupné na internete: <https://www.tkbs.sk/view.php?cislocianku=2006091204>
- BENEDIKT XVI. *Verbum Domini. Posynodálna apoštolská exhortácia*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2011. ISBN 978-8071628682.
- BERTHOLD, Fred. Logical Empiricism and Philosophical Theology. In: *The Journal of Religion*. 1955, roč. 35, č. 4, s. 207-217.
- BOEVE, Lieven. *God Interrupts History: Theology in a Time of Upheaval*. New York: The Continuum International Publishing Group, 2007. ISBN 978-0-8264-2812-7.
- BOEVE, Lieven. *Interrupting Tradition: An Essay on Christian faith in a Postmodern Context*. Louvain: Peeters Press, 2003. ISBN 90-429-1282-0.

- CAHILL, P. Joseph. The Theological Significance of Rudolf Bultmann. In: *Theological Studies*. 1977, roč. 38, s. 231-274.
- CARL, Harold. Against Praxeas – How Far did Tertulian Advanced the Doctrine of the Trinity? In: *Global Journal of Classic Theology*. 2009, roč. 7, č. 1. ISSN 1521-6055.
- CESSARIO, Romanus. *A Short History of Thomism*. Baltimore: The Catholic University of America Press, 2005. ISBN 0-8132-1386-x.
- CHAUVET, Louis-Marie. *Symbol and Sacrament. A Sacramental Reinterpretation of Christian Existence*. Collegeville: The Liturgical Press, 1995. ISBN 0-8146-6124-6.
- CHENU, Marie-Dominique. *Une école de théologie: Le Saulchoir*. Paríž: Cerf, 1985. ISBN 978-2204022910.
- COHEN, Floris H. *How Modern Science Came into the World: Four Civilisation, One 17th-Century Breakthrough*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2011. ISBN 978-9089642394.
- COMTE, Auguste. *A General View of Positivism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-1-108-00118-2.
- CONGAR, Yves. *A History of Theology*. New York: Doubleday, 1968.
- CONGAR, Yves. *Lay People in the Church: A Study for a Theology of Laity*. Christian Classics, 1985. ISBN 978-0870611148.
- CONGAR, Yves. *Tradition and Traditions: The Biblical, Historical, and Theological Evidence for Catholic Teaching on Tradition*. Ginn Press, 1997. ISBN 978-0536001731.
- CONGDON, Davida W. *Rudolf Bultmann. A Companion to His Theology*. Eugene: Cascade, 2015. ISBN 978-1-62564-748-1.
- CRAFER, Thomas Wilfrid. *The Apocriticus of Macarius Magnes*. New York: Society for Promoting Christian Knowledge, 1919.
- ČERNÍK, Václav, VICENÍK, Jozef. *Úvod do metodológie spoločenských vied*. Bratislava: Iris, 2011. ISBN 978-80-89256-79-2.
- DAWKINS, Richard. *The Blind Watchmaker: Why the Evidence of Evolution Reveals a Universe Without Design*. New York: Longman Publishers, 1986. ISBN 978-0-141-02616-9.
- D' COSTA, Gavin. *Theology in the Public Square: Church, Academy, and Nation*. Oxford: Blackwell Publishing, 2005. ISBN 978-1-4051-3509-2.
- DENAU, Adelbert. From Vatican II to Theology Today: Has Vatican II's Perspective on the Function of Theology Been Received? In: *Louvain Studies*. 2013, roč. 37, č. 1, s. 28-51.
- DeROSE, Keith, WARFIELD, Ted A. eds. *Skepticism: A Contemporary Reader*. Oxford: Oxford University Press, 1999. ISBN 0-19-511827-8.
- DESCARTES, René. *Meditace o první filosofii*. Praha: Oikoymenh, 2010. ISBN 978-80-7298-427-5.
- DESCARTES, René. *Principy filozofie*. Bratislava: Pravda, 1987.
- DESMOND, William. *God and the Between*. Malden: Blackwell Publishing, 2008. ISBN 978-1-4051-6232-6.
- DRAPER, John William. *History of the Conflict Religion* [online]. [cit. 23.1.2015]. Dostupné na internete: <http://www.gutenberg.org/files/1185/1185-h/1185-h.htm>
- DUKA, Dominik. *Úvod do Teologie*. Praha: Krystal OP, 1998.

- DULLES, Avery. *The Survival of Dogma*. New York: Crossroad, 1987. ISBN 0-8245-0427-5.
- EMERY, Gilles, LEVERING Matthew. eds. *Aristotle in Aquinas's Theology*. Oxford: Oxford University Press, 2015. ISBN 978-0-19-874963-9.
- ERNST, Harold E. The Theological Notes and the Interpretation of Doctrine. In: *Theological Studies*. 2002, roč. 63, č. 4, s. 813-825. ISSN 2169-1304.
- FEINGOLD, Lawrence. *Faith Comes from what is Heard. An Introduction to Fundamental Theology*. Ohio: Emmaus Academic Steubenville, 2016. ISBN 978-1-941447-54-3.
- FINUCANE, Daniel J. *Sensus Fidelium: The Use of a Concept in the Post-Vatican II Era*. Eugene: Wipf & Stock Publishers, 2016. ISBN 978-1-4982-8400-4.
- FIORENZA, Francis Schussler, GALVIN, John. eds. *Systematic Theology: Roman Catholic Perspectives (Theology and the Sciences)*. Minneapolis: Fortress Press, 2011. ISBN 978-0-8006-6291-2.
- FRANTIŠEK. *Apoštolská exhortácia Evangelii gaudium o ohlasovaní evanjelia v súčasnom svete*. Trnava : Spolok svätého Vojtecha, 2014. ISBN 978-80-8161-044-8.
- FRANTIŠEK. *Encyklika Lumen Fidei o svetle viery*. Trnava : Spolok svätého Vojtecha, 2013. ISBN 978-80-7162-998-6.
- FRANTIŠEK. *Pozdrav Jeho Svätosti pápeža Františka členom Medzinárodnej teologickej komisii* [online]. [cit. 11.7.2015]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2014/december/documents/papa-francesco_20141205_commissione-teologica-internazionale.html
- FREY Jorg. Continuity and Discontinuity between »Jesus« and «Christ». The Possibilities of an Implicit Christology. In: *RCatT*. 2011, roč. 36, č. 1, s. 69-98. ISSN 0210-5551.
- FRIELINGS DORF, Karl. *Falešné představy o Bohu; Jejich vznik, odhalení a překonání*. Kostelní vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-85527-94-4.
- GADAMER, Hans-Georg. Čo je Pravda? In: *Filozofia*. 2009, roč. 64, č. 3, s. 252 – 261. ISSN 0046-385X.
- GADAMER, Hans-Georg. *Truth and Method*. New York: Continuum International Publishing Group, 1989. ISBN 978-0-8264-7697-5.
- GANE, Mike. *Auguste Comte*. New York: Routledge, 2006. ISBN 978-0415385435.
- GARRETT, Don. ed. *The Cambridge Companion to Spinoza*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996. ISBN 0-521-39235-7.
- GARRIGOU-LAGRANGE, Reginald. *Reality. A Synthesis of Thomistic Thought*. Colorado: CreateSpace Independent Publishing Platform, 2012. ISBN 978-1477582404.
- GAUKROGER, Stephen. *Francis Bacon and the Transformation of Early-Modern Philosophy*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-80154-0.
- GILSON, Étienne Henry. *Bytí a někteří filosofové*. Praha: Oikoyomenh, 1997. ISBN 80-86005-46-1.
- GILSON, Étienne Henry. *The Philosophy of St. Bonaventure*. Londýn: Sheed & Ward Publishing, 1938.
- HAACK, Susan. *Defending Science – within Reason: Between Scientism And Cynicism*. New York: Prometheus Books, 2007. ISBN 978-1591024583.
- HARRISON, Peter. *The Fall of Man and the Foundations of Science*. Oxford: Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0521117296.
- HEIDEGGER, Martin. *Being and Time*. New York: Harper&Row, 2008. ISBN 978-0-06-157559-4.

- HEIN, Steven. Reason and the Two Kingdoms. An Essay in Luther's Thought. In: *Springfielder*. 1972, roč. 36, č. 2, s. 138-148.
- HEMPEL, Carl Gustav. Problems and Changes in the Empiricist Criterion of Meaning. In: *Revue Internationale de Philosophie*. 1950, roč. 41, s. 41-63.
- HENN, William, O.F.M. CAP. *The Hierarchy of Truths according to Yves Congar, O.P.* Rim: Editrice Pontificia Università Gregoriana, 1987. ISBN 88-7652-573-4.
- HILL, Charles E. *Regnum Caelorum: Patterns of Millennial Thought in Early Christianity*. Grand Rapids: Eardmans Publishing Co., 2001. ISBN 978-0-80-2846-341.
- HILLAR, Marian. *From Logos to Trinity. The Evolution of Religious Beliefs from Pythagoras to Tertullian*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. ISBN 978-1-107-01330-8.
- HOROWITZ, Brian. The Demolition of Reason in Lev Shestov's Athens and Jerusalem. In: *Poetics Today*. 1998, roč. 19, č. 2, s. 221-233.
- HORRIGAN, Paul. *Epistemology. An Introduction to the Philosophy of Knowledge*. New York: iUniverse, 2007. ISBN 978-0-595-47217-8.
- INGLIS, John. *Spheres of Philosophical Inquiry and the Historiography of Medieval Philosophy*. Leiden – Boston – Köln: Brill, 1998. ISBN 978-9004108431.
- INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION. [online]. [cit. 4.11.2015]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_con_cfaith_pro_14071997_ictheology_en.html
- INTERNATIONAL THEOLOGICAL COMMISSION. *Message of the International Theological Commission on the occasion of the Year of Faith* [online]. [cit. 20.9.2015]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/cti_documents/rc_cti_20121016_messaggio-anno-fede_en.html
- IRENEJ Z LYONU. *Demonstration of the Apostolic Preaching*. Charleston: Nabu Press, 2007. ISBN 978-1434802224.
- JÁN XXIII. *Apoštolský list Singulari Studio* [online]. [cit. 13.3.2015]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/john-xxiii/la/apost_letters/1960/documents/hf_j-xxiii_apl_19600701_singulari-studio.html
- JÁN PAVOL II. *Apoštolský list Novo Millennio Ineunte* [online]. [cit. 2.2.2015]. Dostupné na internete : <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/novo-millennio-ineunte>
- JÁN PAVOL II. *Encyklika Fides et ratio*. Bratislava: Vydavateľstvo Don Bosco, 1998. ISBN 80-88933-06-0.
- JÁN PAVOL II. *Encyklika Redemptor Hominis* [online]. [cit. 20.3.2015]. Dostupné na internete: <https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/redemptor-hominis>
- JANOUSEK, Hynek, KOLMAN, Vojtěch, eds. *Syntetické apriori*. Praha: Filosofický ústav AV ČR, 2012. ISBN 978-80-7007-385-8.
- JONES, Gareth. *The Blackwell Companion to Modern Theology*. Malden: Blackwell Publishing Ltd., 2004. ISBN 978-1405159753.
- KAISER, Christopher B. *Toward a Theology of Scientific Endeavour. The Descent of Science*. Aldershot: Ashgate Publishing Company, 2007. ISBN 978-7546-4159-9.

- KANT, Immanuel. *Kritika čistého rozumu*. Praha: Oikoymenh, 2001. ISBN 80-7298-035-1.
- KASPER, Walter. *Die Lehre von der Tradition in der Römischen Schule*. Freiburg: Herder, 2011. ISBN 978-3-451-30601-3.
- KASPER, Walter. *Methods of Dogmatic Theology*. Los Angeles: Ecclesia Press, 1969. ISBN 978-0716505266.
- KASPER, Walter. *Reflection on the Holy Father's Encyclical Fides et Ratio* [online]. [cit. 2.11.2016]. Dostupné na internete: <https://www.ewtn.com/library/Theology/fides11.htm>
- KASPER, Walter. *The God of Jesus Christ*. Londýn: T&T Clark International, 2012. ISBN 978-1-441-10361-1.
- KASPER, Walter. *Theologie – součást naší doby*. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994. ISBN 80-85795-09-4.
- KEMPENSKÝ, Tomáš. *Nasledovanie Krista*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2010. ISBN 978-80-7162-809-5.
- KENNY, Anthony. *Tomáš o lidském duchu*. Praha: Krystal OP, 1997. ISBN 80-85929-18-X.
- KERLIN, Michael. Reginald Garrigou-Lagrange: Defending the Faith from Pascendi Dominici Gregis to Humani Generis. In: *U.S. Catholic Historian*. 2007, roč. 25, č.1, s. 97-113. ISSN 1947-8224.
- KIERKEGAARD, Søren. *Fear and Trembling*. New York: Merchant Books, 2012. ISBN 978-1603864909.
- KRAPKA, Emil, SJ. *Prechod Pánov. Teológia I*. Trnava: Dobrá kniha, 2013. ISBN 978-80-7141-812-2.
- KROUPA, Jiří K. *Veritas vincit – pravda vítězí*. Praha: Koniasch Latin Press, 1995. ISBN 978-8085917109.
- KRUPA, Jozef. *Držať sa svojho vyznania. Úvod do katolíckej teológie*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2010. ISBN 978-80-223-2718-3.
- KRUPA, Jozef. *Katolícka dogmatická teológia. Prolegomena – Trinitológia – Ekleziológia – Graciológia*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014. ISBN 978-80-223-3403-7.
- KUHN, Samuel Thomas. *Struktura vědeckých revolucí*. Praha: Oikomenh, 1997. ISBN 80-86005-54-2.
- LaNAVE, Gregory F. God, Creation, and the Possibility of Philosophical Wisdom: The Perspectives of Bonaventure and Aquinas. In: *Theological Studies*. 2008, roč. 69, č. 4, s. 812-833.
- LEBRUN, Richard, ed. *Joseph de Maistre's Life, Thought, and Influence*. Montreal & Kingston: McGill's University Press, 2001. ISBN 0-7735-2288-3.
- LEV XIII. *Encyklika Aeterni Patris* [online]. [cit. 2.6.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/leo-xiii/en/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_04081879_aeterni-patris.html
- LEV XIII. *Encyklika Officio Sanctissimo* [online]. [cit. 12.10.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/leo-xiii/en/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_22121887_officio-sanctissimo.html
- LINDBERG, David C., NUMBERS, Ronald L. eds. *When Science and Christianity Meet*. Chicago: The University of Chicago Press, 2003. ISBN 978-0-226-48216-3.
- LOCKE, John. *An Essay Concerning Human Understanding*. New York: Prometheus Books, 1995. ISBN 0-87975-917-8.
- LONERGAN, Bernard J. F. *Method in Theology*. Toronto: University of Toronto Press, 1971. ISBN 978-0-8020-6809-5.

- MACHULA, Tomáš. Vztah víry a rozumu podle Dei Filius a Fides et ratio. In: *Teologické studie*. 2003, roč. 4, č. 2, s. 34 – 39. ISSN 1213-5917.
- MALEVEZ, L. *The Christian Message and Myth: The Theology of Rudolf Bultmann*. Londýn: SCM, 1958.
- MANSINI, Guy. *What is a Dogma? The Meaning and Truth of Dogma in Edouard Le Roy and His Scholastic Opponents*. Rím: Gregorian & Biblical Press, 1985. ISBN 978-8876525469.
- MARENBNON, John. *The Oxford Handbook of Medieval Philosophy*. Oxford: Oxford University Press, 2012. ISBN 978-0-19-537948-8.
- MARINA, Jacqueline. ed. *The Cambridge Companion to Friedrich Schleiermacher*. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 978-0-521-89137-0.
- McCOOL, Albert G. *Nineteenth-century Scholasticism: The Search for a Unitary Method*. New York: Fordham University Press, 1989. ISBN 978-0-8232-1257-6.
- McGLASSON, Paul C. *Invitation to Dogmatic Theology: A Canonical Approach*. Grand Rapids: Brazos Press, 2006. ISBN 978-1587431746.
- McGRATH, Alister E. *The Christian Theology Reader*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2011. ISBN 978-0-470-65484-2.
- McGUINNESS, Brian. ed. *Unified Science*. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company, 1987. ISBN 978-94-010-8218-1.
- MESZAROS, Andrew. The Regressive Method of Ambrose Gardeil and the Role of Phronesis and Scientia in Positive and Speculative Theologies. In: *Ephemerides Theologicae Lovanienses*. 2013, roč. 89, č. 4, s. 279 – 321. ISSN 0013-9513.
- MOBUS, George E., KALTON, Michael C. *Principles of Systems Science*. New York: Springer, 2015. ISBN 978-1-4939-19-19-2.
- MOFFATT, James. Great Attacks on Christianity. II. Porphyry, 'Against Christians'. In: *The Expository Times*. 1931, roč. 43, č. 2, s. 72 – 78.
- MONTI, Dominic V. ed. *Works of St. Bonaventure*. New York: Franciscan Institute Publications Saint Bonaventure University, 2005. ISBN 1576591999.
- MÜLLER, Gerhard Ludwig. *Dogmatika pro studium i pastoraci*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7195-259-6.
- NEUNER, Joseph, ROSS, Heinrich. *Viera Cirkvi v úradných dokumentoch jej Magistéria*. Trnava: Dobrá kniha, 2005. ISBN 80-7141-072-1.
- NEWMAN, John Henry. *On Consulting the faithful in Matters of Doctrine*. London: Sheed & Ward, 1961. ISBN 978-0934134514.
- NICHOLS, Aidan, O.P. *Romance and System: The Theological Synthesis of Matthias Joseph Scheeben*. Greenwood Village: Augustine Institute Press, 2010. ISBN 978-0984578900.
- NICHOLS, Aidan, O.P. *The Conversation of Faith and Reason: Modern Catholic Thought from Hermes to Benedict XVI*. Chicago: Liturgy Training Publications, 2011. ISBN 978-1595250346.
- NICHOLS, Aidan, O.P. *The Shape of Catholic Theology. An Introduction to Its Sources, Principles, and History*. Collegeville: The Liturgical Press, 1991. ISBN 978-0-8146-1909-4.
- NICHOLS, Aidan, O.P. *The Thought of Pope Benedict XVI. An Introduction to the Theology of Joseph Ratzinger*. Londýn: Burns & Oates, 2007. ISBN 978-0-86012-421-4.

- OELRICH, Anthony. *A Church Fully Engaged. Yves Congar's Vision of Ecclesial Authority*. Minnesota: Liturgical Press, 2011. ISBN 978-0-8146-5797-3.
- ONDREJKOVIČ, Peter. K otázkam interpretácie a vedeckého vysvetľovania v spoločenských vedách. In: *Sociológia*. 2007, roč. 39, č. 1, s. 49 – 62. ISSN 0049-1225.
- ORIGENES. *Contra Celsus*. In: *The Ante-Nicene Fathers*. 1996, roč. 4. Sunnyvale: Tynpani.
- OTT, Ludwig. *Fundamentals of Catholic Dogma*. Charlotte: TAN Books, 1974. ISBN 978-0-89555-805-3.
- PANNENBERG, Wolfhart. *Systematic Theology. Volume I*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1988. ISBN 0-8028-3656-9.
- PÁPEŽSKÁ KOMISIA PRE RODINU. *Záverý Teologicko-pastorálneho kongresu na tému: „Dvadsať rokov 'Familiaris consortio'. Antropologická a pastorálna dimenzia.* “[online]. [cit. 21.3.2015]. Dostupné na internete: http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/family/documents/rc_pc_family_doc_20011220_xx-familiaris_en.html
- PAVOL VI. *Allocuzione del Santo Padre Paolo VI per la Promulgazione di due Nuove Sacre Congregazioni, L'«Ordo Missae» ed il Calendario Romano* [online]. [cit. 26.6.2015]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/paul-vi/la/speeches/1969/april/documents/hf_p-vi_spe_19690428_due-congregazioni.html
- PAVOL VI. *Apoštolská exhortácia Evangelii Nuntiandi. Posynodálna apoštolská exhortácia o ohlasovaní evanjelia v dnešnom svete*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 1999. ISBN 80-7162-266-4.
- PECKHAM, John C. *The Analogy of Scripture Revisited: A Final Form Canonical Approach to Systematic Theology*. In: *Mid-America Journal of Theology*. 2011, roč. 22, s. 41 – 53.
- PENELHUM, Terence. *God and Skepticism. A Study in Skepticism and Fideism*. Dordrecht: D. Reidel Publishing Company, 1983. ISBN 978-94-009-7085-4.
- PIUS IX. *Ineffabilis Deus. Apostolic Constitution of Pope Pius IX. on the Immaculate Conception* [online]. [cit. 14.8.2015]. Dostupné na internete: http://www.newadvent.org/library/docs_pi09id.htm
- PIUS IX. *Ubi Primum. On The Immaculate Conception* [online]. [cit. 17.7.2015]. Dostupné na internete: <https://www.ewtn.com/library/encyc/p9ubipr2.htm>
- PIUS X. *Encyklika Pascendi dominici gregis o učení modernistov* [online]. [cit. 9.9.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/pius-x/en/encyclicals/documents/hf_p-x_enc_19070908_pascendi-dominici-gregis.html
- PIUS X. *Lamentabili sane. Syllabus Condemning the Errors of the Modernists* [online]. [cit. 20.10.2016]. Dostupné na internete: <http://papalencyclicals.net/Pius10/p10lamen.htm>
- PIUS XII. *Apoštolská konštitúcia Munificentissimus Deus* [online]. [cit. 5.8.2015]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/pius-xii/en/apost_constitutions/documents/hf_p-xii_apc_19501101_munificentissimus-deus.html
- PIUS XII. *Encyklika Humani Generis* [online]. [cit. 25.2.2016]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/pius-xii/en/encyclicals/documents/hf_p-xii_enc_12081950_humani-generis.html
- PIUS XII. *Encyklika Mystici Corporis Christi* [online]. [cit. 3.3.2015]. Dostupné na internete: http://w2.vatican.va/content/pius-xii/en/encyclicals/documents/hf_p-xii_enc_29061943_mystici-corporis-christi.html
- POLKINGHORNE, John. *Theology in the Context of Science*. New Haven & Londýn: Yale University Press, 2009. ISBN 978-0-300-14933-3.

- PORTER, Stanley E., ROBINSON, Jason C. *Hermeneutics. An Introduction to Interpretive Theory*. Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2011. ISBN 978-0-8028-6657-8.
- PORTER, Stanley E., STOVELL, Beth M. eds. *Biblical Hermeneutics. Five Views*. Downers Grove: InterVarsity Press, 2012. ISBN 978-0-8308-3963-6.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Hermeneutika mystéria. Struktury myšlení v dogmatické teologii*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7195-478-1.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Jako v nebi, tak i na zemi. Náčrt trinitární teologie*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-465-1.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Ježíš Kristus – Pravda dějin. Trojiční a christocentrická teologie dějin*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-369-2.
- POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. ISBN 80-7195-000-9.
- POTWOROWSKI, Christophe F. *Contemplation and Incarnation: The Theology of Marie-Dominique Chenu*. Montreal: McGill-Queen's University Press, 2001. ISBN 978-0773522558.
- QUASH, Ben. *Theology and the Drama of History*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. ISBN 978-0521090827.
- RAHNER, Karl. *Theological Investigations: Volume IV*. New York: The Crossroad Publishing Company, 1973. ISBN 978-0824503802.
- RATZINGER, Joseph. Christianity, the Victory of Intelligence over the World of Religions. In: *30 days*. 2000, č. 1, s. 33-44.
- RATZINGER, Joseph. *Duch liturgie*. Brno: Barrister & Principal, 2012. ISBN 978-80-87474-57-0.
- RATZINGER, Joseph. *Eschatológia*. Trnava: Dobrá kniha, 2011. ISBN 978-80-71417095.
- RATZINGER, Joseph. *Ježíš Nazaretský. I. díl: Od krstu v Jordáne po premenenie*. Trnava: Dobrá kniha, 2007. ISBN 978-80-7141-579-4.
- RATZINGER, Joseph. On the Meaning of Sacrament. In: *FCS Quarterly*. 2011, č. 1, s. 28-35. ISSN 1084-3035.
- RATZINGER, Joseph. *Principles of Catholic Theology. Building Stones for a Fundamental Theology*. San Francisco: Ignatius Press, 2009. ISBN 0-89870-215-1.
- RATZINGER, Joseph. *The Nature and Mission of Theology. Essays to Orient Theology in Today's Debates*. San Francisco: Ignatius Press, 1995. ISBN 0-89870-538-X.
- RATZINGER, Joseph. *Theology of History in St. Bonaventure*. Chicago: Franciscan Herald Press, 1989. ISBN 0-8199-0415-5.
- RATZINGER, Joseph, MANNION, Gerard, BOEVE, Lieven. *The Ratzinger Reader. Mapping a Theological Journey*. Londýn: Continuum International Publishing Group, 2010. ISBN 978-0-567-03214-0.
- RATZINGER, Joseph. *Úvod do kresťanstva. Prednášky o Apoštolskom vyznaní viery*. Trnava: Dobrá kniha, 2007. ISBN 978-80-7141-562-6.
- REARDON, Bernard. *Liberalism and Tradition: Aspects of Catholic Thought in Nineteenth-Century France*. Cambridge: Cambridge University Press, 1975. ISBN 978-0-521-14305-9.

- REISS, Julian, SPRENGER, Jan. *Scientific Objectivity* [online]. [cit. 15.12.2016]. Dostupné na internete: <http://plato.stanford.edu/archives/sum2016/entries/scientific-objectivity/>
- RESENBERG, Alex. *Philosophy of Science. A Contemporary Introduction*. Oxon: Routledge, 2012. ISBN 978-0-415-89176-9.
- RICHARDSON, Alan, UEBEL Thomas. eds. *The Cambridge Companion to Logical Empiricism*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. ISBN 978-0521-79628-6.
- RICOEUR, Paul. *Interpretation Theory. Discourse and the Surplus of Meaning*. Fort Worth: Texas Christian University Press, 1976. ISBN 0-912646-59-4.
- RUSSELL, Bertrand. *Human Knowledge*. New York: Routledge, 2003. ISBN 0-415-08302-8.
- SARTO, Pablo Blanco. Logos and Dia-logos: Faith, Reason, (and Love) According to Joseph. In: *Anglican Theological Review*. roč. 92, č. 3, s. 499-509.
- SAYER, Andrew. *Realism and Social Science*. Londýn: SAGE Publications, 2000. ISBN 0-7619-6124-0.
- SCHLICK, Moritz. *Problems of Ethics*. New York: Dover, 1961.
- SCHMAUS, Michael. *Božie zjavenie*. Rím: Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1988.
- SCHMAUS, Michael. *Dogma: The Church as Sacrament v. 5*. Lanham: Rowman & Littlefield Publ., 1975. ISBN 978-0722075364.
- SCHMAUS, Michael. *Katholische Dogmatik: Erster Band*. Mníchov: Verlag, 1953.
- SGARBI, Marco. *Kant and Aristotle. Epistemology, Logic, and Method*. New York: State University of New York, 2015. ISBN 978-1-4384-5999-8.
- SHARKEY, Michael. Newman on the Laity. In: *Gregorianum*. 1987, roč. 68, č. 1-2, s. 339-346.
- SHEA, Michael. Father Giovanni Perrone and Doctrinal Development in Rome: An Overlooked Legacy of Newman's Essay on Development. In: *Journal for the History of Modern Theology / Zeitschrift für Neuere Theologiegeschichte*. 2014, roč. 20, č. 1, s. 85-116.
- SITÁR, Matúš. Spĺňa teológia Aristotelove kritériá pre teoretickú vedu? Diskusia medzi Tomášom Akvinským a Jánom Dunsom Scotom. In: *Filozofia*. 2008, roč. 63, č. 5, s. 445-446.
- SODI, Manlio. ed. *Il metodo teologico. Tradizione, innovazione, comunione in Cristo*. Città del Vaticano: Pontificia Academia Theologica, 2008. ISBN 978-88-209-8079-5.
- SORELL, Tom. *Scientism. Philosophy and the Infatuation with Science*. New York: Taylor & Francis e-Library, 2003. ISBN 0-203-73521-8.
- SPINOZA, Baruch. *Etika*. Bratislava: Pravda, 1986.
- STADLER, Friedrich. ed. *Induction and Deduction in the Sciences*. London: Springer, 2013. ISBN 978-9048165551.
- STADLER, Friedrich. ed. *The Vienna Circle and Logical Empiricism. Re-evaluation and Future Perspectives*. New York: Kluwer Academic Publisher, 2003. ISBN 1-4020-1269-1.
- STENMARK, Mikael. *Scientism: Science, Ethics and Religion*. Farnham: Ashgate, 2001. ISBN 978-0-7546-0445-7.
- STEWART, Jon. ed. *Volume 4: Kierkegaard and the Patristic and Medieval Traditions (Kierkegaard Research: Sources, Reception and Resources)*. Farnham: Ashgate, 2008. ISBN 978-0-7546-6391-1.
- STROMČEK, Ladislav. *Cirkev ako communio. Náčrt ekleziológie Josepha Ratzingera*. Žilina: Inštitút Communio, 2010. ISBN 978-80-970523-2-4.

- ŠESTOV, Lev. *Athens and Jerusalem*. Athens: Ohio University Press, 1966.
- ŠIRKA, Zdenko Š., PANAITESCU, Cristian, JANDEJSEK, Petr. eds. *Hermeneutika zkušenosti v křesťanské tradici*. Praha: Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. ISBN 978-80-260-7183-9.
- ŠTRBA, Blažej. *Studia Biblica Slovaca 2005*. Svit: Katolícke biblické dielo, 2006. ISBN 80-89120-06-7.
- TEEVAN, Donna. *Lonergan, Hermeneutics, & Theological Method*. Milwaukee: Marquette University Press, 2005. ISBN 0-87462-697-8.
- THISELTON, Anthony C. *Hermeneutics. An Introduction*. Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 2009. ISBN 978-0802864109.
- TRACY, David. The Uneasy Alliance Reconceived: Catholic Theological Method, Modernity And Postmodernity. In: *Theological Studies*. 1989, roč. 50, č. 3, s. 548-570.
- VAN DEN BRINK, Gijsbert. *Philosophy of Science for Theologians*. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2009. ISBN 978-3-631-56951-1.
- VORGRIMLER, Herbert. ed. *Commentary on the Documents of Vatican II*. New York, Herder and Herder, 1969.
- WACHTERHAUSER, Brice R. ed. *Hermeneutics and Modern Philosophy*. New York: State University of New York Press, 1986. ISBN 978-0887062964.
- WHITE, Andrew Dickson. *A History of the Warfare of Science With Theology in Christendom*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-1-108-00009-3.
- WILSON, Edward O. *O lidské přirozenosti*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1993. ISBN 80-7106-076-3.
- WUKETITS, Manfred Franz. *Evolutionary Epistemology and Its Implication for Humankind*. New York: State University of New York Press, 1990. ISBN 0-7914-0286-X.

ZOZNAM PUBLIKOVANÝCH PRÁC:

1. Mihalik, Martin 100%: *Teológia na pomedzí. Vzťah teologického myslenia k Tradícii a kontextu*. In: "In pluribus unum - jednota v mnohosti" : zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov teológie. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Gréckokatolícka teologická fakulta, 2012, ISBN 978-80-555-0668-5, s. 325 – 342.
2. Mihalik, Martin 100%: *Tajomstvo zjavenia Božieho mena. Teologická metodológia na pomedzí filozofie a biblickej interpretácie*. In: kolektívna monografia: Lichner Miloš, ed.: *Sväté písmo ako duša teológie*. Teologická fakulta Trnavskej univerzity, Bratislava: Dobrá kniha, 2015, ISBN 978-80-7141-958-7, s. 179 – 198.